

POJAN

LUOMA

SEURA

Pojanluoman kylänkehittämissuunnitelma

Pojanluoma-seura ry
Ilmajoki

2006

SISÄLLYSLUETTELO

1. Taustatiedot	2
1.1. Asukkaiden lukumäärä	2
1.2. Yritykset ja oppilaitokset	2
1.3. Kuvaus kylästä	2
1.3.1. Järjestötoiminta.....	3
1.3.2. Perinne- ja kylätapahtumat	3
1.3.3. Kylän yhteiset rakennusresurssit ja harraste- ja liikuntapaikat.....	3
1.4. Kylän SWOT-analyysi (nelikenttäanalyysi).....	4
1.4.1. Kylän vahvuustekijät	4
1.4.2. Kylän heikkoudet	4
1.4.3. Kylän mahdollisuudet.....	5
1.4.4. Kylän uhkat	5
1.5. Hankekoulutus.....	5
1.6. Suurimmat uhkat ja kuinka ne voidaan estää.....	6
1.6.1. Palveluiden katoaminen kylältä.....	6
1.6.2. Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien väheneminen	6
1.5.1.3. Miten säilyttää nykyinen asukasmäärä ja saada uusia asukkaita kylään	6
2. Pojanluomalaisten kehittämistoiveet.....	7
2.1. Kylän palvelut.....	7
2.2. Kunnallistekniset ja muut tekniset kehittämistoiveet.....	7
2.3. Harrastus-, liikunta ym. kehittämistoiveet	8
2.4. Maisemanhoidolliset toimenpiteet	8
3. Pojanluoman kehittämishankkeet	8

1. Taustatiedot

1.1. Aukkaiden lukumäärä

Kylässä on n. 180 kotitaloutta.

Kyläläisten lukumäärä 428 (432) henkilöä

- työikäisiä 274 (273)
- koululaisia 94 (97)
- eläkeläisiä 60 (62)

Tiedot vuodelta 2005. Suluissa näkyvät tiedot vuodelta 2000. Tilastoista voidaan todeta, ettei viiden vuoden aikana Pojanluoman asukasluvussa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Tämä antaa uskoa myös tulevaisuuteen ja uskoa siihen, ettei kylän vetovoima vastaisuudessakaan ole uhattuna.

1.2. Yritykset ja oppilaitokset

- palveluelinkeino 14 yritystä
- teollinen tuotanto 2 yritystä
- rakennusliike, saneeraus 3 yritystä
- maanrakennus 2 yritys
- maa- ja metsätalous sekä liitännäiselinkeinot 4 yritystä
- ala-aste
- Laulukoulu

Pääasiassa yritykset ovat pieniä ja työllistävät omistajien lisäksi 1-2-vierasta työntekijää.

1.3. Kuvaus kylästä

Kylän perusilme on perinteinen maaseutumaisema. Asutus on jakautunut nauhamaisesti eri teiden varsiin. Poikkeuksen tekee kylän taajama, johon palvelujen ympärille on kaavoituksen myötä tullut uusia asuntoalueita.

Pojanluoman kylän sijainti on ihanteellinen hyvien liikenneyhteyksien ansiosta. Ilmajoen kunnan keskusta on matkaa 10 km, Seinäjoen kaupunkiin noin 20 km, Jalasjärvelle noin 25 km ja Helsinkiin pääsee nopeasti ja vaivattomasti lähialueen lentokentältä.

Kylän pääväylät, paikallistiet, Luovantie ja Pojanluomantie, on molemmat peruskorjattu ja päällystetty. Parantuneiden liikenneyhteyksien ansiosta kylän vetovoimaisuus on lisääntynyt. Myös uuden ala-asteen rakentuminen ja kansainvälisen Laulukoulun asettuminen Pojanluomalle lisäävät kiinnostusta kylää kohtaan. Taajaman välittömään läheisyyteen on Ilmajoen kunta kaavoittanut uusia tonttialueita.

Kylän yritystoiminta on jakautunut eri puolille kyläaluetta. Monella yrittäjällä on toimipiste toisessa kunnassa, mutta he asuvat Pojanluomalla ja maksavat siis veronsa Ilmajoen kuntaan.

Viimeaikaisesta maatalouden murroksesta huolimatta kylällä toimii aktiivisesti n. 35 maatilaa, joskin osaa niistä hoidetaan muun työn ohessa.

Kylässä vaikuttaa vahvasti vuonna 1993 perustettu Pojanluoma-seura ry, jonka tarkoituksena on koota kaikki kyläalueen ihmiset toimimaan yhteisten asioiden hyväksi, edistämään aineellista ja henkistä hyvinvointia, kehittämään tietoja ja taitoja sekä järjestämään liikunnan ja vapaa-ajan toimintoja.

1.3.1. Järjestötoiminta

Pojanluoma-seura ry
 4 H-yhdistys
 MLL:n perhekahvila
 Seurakunnan päiväkerho
 Ilmajoen metsästysseuran kyläporukka
 Ilmajoki-opiston piirit
 Musiikkileikkikoulu Neiron koululla
 Soitinrakennuskurssitoimintaa
 Pojanluoman rukoushuoneyhdistys
 Japanin-Kenian lähetyspiiri
 SLEY:n Pojanluoman osasto
 Diakoniaompeluseura
 Laulukoulu ry

1.3.2. Perinne- ja kylätapahtumat

Pääsiäiskokko
 Tansseja
 Metsäkirkko
 Pesäpallo-otteluita
 Luutapallo-ottelu
 Urheilukilpailuja
 Musiikkiesityksiä
 Taidenäyttelyitä
 Vuodenaikajuhlia
 Toimintapäiviä
 Kyläjuhlia

1.3.3. Kylän yhteiset rakennusresurssit ja harraste- ja liikuntapaikat

Seurala ja Pihatupa
 Rukoushuone
 Ala-aste
 Laulukoulu
 Hirvimiesten kota
 Leikkikenttä
 Urheilukenttä
 Valaistu pururata ja luistinrata
 Tenniskenttä
 Luontopolku
 Hiihtoladut

Kunnostuksen tarpeessa oleva uimaranta
 Metsästysmaastot
 Marja- ja sienimaastot
 Lintubongaus

1.4. Kylän SWOT-analyysi (nelikenttäanalyysi)

1.4.1. Kylän vahvuustekijät

- kylällä hyvä yhteishenki
- kylässä paljon aktiivi-ikäisiä ja lapsia
- kylässä paljon osaavia ihmisiä, asukkailla monipuolista ammattitaitoa
- kylällä vielä säilyneet palvelut neuvola, rukoushuone, kampaamo, kirjasto-auto, kauppa-auto
- uusi koulu
- Laulukoulu
- rauhallinen, maalaismainen, lapsiystävällinen asuinympäristö
- keskeinen sijainti, Seinäjoen läheisyys
- hyvät tiet
- lentokenttä
- metsästysmahdollisuus
- kylätalo Seurala, joka vetää väkeä

Kyläläiset kokevat erittäin merkittävänä vahvuustekijänä parantuneet tiet sekä lentokentän läheisyyden. Myös Seinäjoen läheisyys on korostunut entisestään viime vuosien aikana. Merkittäväksi vahvuustekijäksi on myös noussut kylätalo Seuralan kasvanut kysyntä.

1.4.2. Kylän heikkoudet

- kaavoituksen ja tonttimaan puute
- postinjakelun myöhäisyys
- julkiset liikenneyhteydet huonot
- kunnallistekniikan puute osassa kylää
- passiivisia kyläläisiä vaikea saada mukaan toimintaan
- uimapaikka jäänyt jätteenkäsittelylaitoksen viereen
- naapurikylän tien huono kunto (Saveenkyläntie)
- ei työllistävää teollisuutta
- lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien- ja paikkojen puute
- eläkeläisille ei päivätoimintaa
- eläkeläiset muuttavat keskustaan
- ei kauppaa
- yhteistyön puute Rengonkylän kanssa

Suurimmaksi heikkoudeksi kylällä koetaan se, ettei kunnan nykyisiä tontteja saada palstoitettua ja sitä kautta myyntiin nopeasti. Kylällä on tällä hetkellä liian vähän myytäviä tontteja. Lisäksi tonteiksi kelpaavia maa-alueita kaivataan lisää. Tonttien puute koetaan merkittävimmäksi kehityksen jarruksi tällä hetkellä. Lisäksi tiiviillä yhteistyöllä Rengonkylän kanssa saataisiin näistä kahdesta kyläalueesta yhdessä merkittävä kyläalue, joka olisi asukasluvultaan lähes yhtä iso kuin Ahonkylä.

1.4.3. Kylän mahdollisuudet

- Neiron alueen laajentuminen ja kehittyminen, yhteistyö Rengonkylän kanssa
- uudet tontit, asuntoalueet
- Seinäjoen kasvu
- lentokentän alueen ja Rengonhovin rakentuminen luo lisää palveluja ja työpaikkoja
- Laskunmäen jätteenkäsittelylaitos tuo työpaikkoja
- Neiron koulu ja Laulukoulu
- kylän maaseutuimago, erinomainen myös lapsiperheille

1.4.4. Kylän uhat

- tonttien saaminen myyntiin hitaasti
- kunnallistekniikan puute osassa kylää
- Seuralan vetovoiman loppuminen
- maatalous häviää kylältä
- lasten hoitopaikkojen riittämättömyys
- koulu käy ahtaaksi

Viimeisien vuosien aikana ajatukset kylää koskevista uhista ovat muuttuneet eniten. Enää ei uhkana koeta sitä, ettei EU-rahaa saataisi. Enää ei myöskään pelätä muuttovirran kääntyvän kylältä muihin taajamiin ja kaupunkeihin. Seuralan lisääntyneen vuokrauksen myötä usko siihen, että kylää jaksetaan edelleen kehittää aktiivisesti, on kasvanut. Toisaalta pelätään, että jos kiinnostuu kylätaltoa kohtaan hiipuu, loppuu myös kyläläisten into toimia aktiivisesti. Suurimmaksi uhaksi tuntuu nousevan se, ettei asuntotontteja ole tullut viime vuosina riittävästi myyntiin. Lisäksi suurena uhkana koetaan se, ettei kunnallistekniikka ja lähinnä kunnallinen viemärointi ulotu kuin pieneen osaan kylän asutuksesta.

1.5. Hankekoulutus

Vuonna 2000 keväällä Pojanluoman Seuralassa järjestettiin pojanluomalaisien aloitteesta hankekoulutus kyläseuroille. Koulutuksen järjesti Helsingin yliopiston maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus ja koulutukseen osallistui viisi kyläseuraa. Tämän koulutuksen jälkeen Pojanluoma-seuran johtokunta ja eri jaostot kokoontuivat pohtimaan kylän asioita yhteiseen kokoukseen. Tämän kokouksen pohdinnan aiheita seuraavassa. Listoista on päivityksen yhteydessä poistettu ne asiat, jotka on toteutuneet tai joita ei enää voi toteuttaa.

1.6. Suurimmat uhkat ja kuinka ne voidaan estää

1.6.1. Palveluiden katoaminen kylältä

- käytetään oman kylän ammatti-ihmisten osaamista, putkimiehet, sähkömiehet, kirvesmiehet
- järjestetään Seuralaan näyttely, jossa kylän yrittäjät esittelevät firmojaan
- palveluiden säilyminen turvataan vain käyttämällä niitä

Kyläkauppa on lopettanut toimintansa ja samalla postipalvelut siirtyivät Ilmajoen keskusta. Myös pankki on lopetettu kylältä. Uutta toivoa antaa noin kuuden kilometrin päähän rakentuva Rengonhovi, joka tuo jälleen myös kauppapalveluja lähemmäksi kylää.

1.6.2. Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien väheneminen

- uimapaikka saatava
- mopopojille monttu, itse tekemään
- käsityökerho, näytelmäkerho vaikka yhteistyössä Ilmajoki-opiston kanssa
- ohjattua toimintaa, jalkapallo, pesäpallo jne.
- vetäjille palkkio
- vanhemmat ja nuoret yhdessä kunnostamaan pururataa, luistinrataa, latuja jne.
- kysyä nuorilta, mitä haluavat
- lasten ja nuorten omatoimisuus palautettava
- käytetään jo nyt olevia mahdollisuuksia
 - o 4H-kerho, tyttö- ja poikakerhot, kyläseuran kilpailut, nuoppari
 - o pururata, urheilukenttä, luistinrata, hiihto

Nuorisotila on lopetettu kylältä ja se toimii nykyisin Rengonkylässä. Uusi Neuron koulu on mahdollistanut mm. aikaisempaa monipuolisempien liikuntakerhojen tarjoamisen niin koululaisille kuin aikuisillekin.

1.5.1.3. Miten säilyttää nykyinen asukasmäärä ja saada uusia asukkaita kylään

- tiedotuskampanja mukavasta, vireästä, maaseutumaisesta kylästä lähellä kaupunkia
- kysely vanhuksille ja nuorille, mitä he tahtovat
- vanhuksille taksikytyt taajamiin kerran viikossa
- kun palvelut säilyvät, eivät vanhat muuta keskustaan
- lehtijuttuja usein, erilaiset tempaukset, joilla lehtien palstoille
- Seuralan monipuolinen hyödyntäminen
- lapsille monipuolista toimintaa, haluavat aikuisenakin asua maalla
- kehittää hoitorengas vanhuksille, harrastuksia vanhuksille
- messuille oma osasto ”muuta maalle asumaan, vaikka Pojanluomalle”
- valtakunnan lehtiin juttuja maalla asumisen mukavuudesta
- uudet tontit houkutteleviksi maisemallisesti ja hinnaltaan
- matkailun kehittäminen kylällä
- kylälle vastaanottohalli, joka mahdollistaisi uusien yrittäjien aloittamisen
- vanhuksille rivitalo, palvelutalo
- autiotalojen vuokraus, vaikka kesämökeiksi

- palveluiden käyttäminen pitäisi palvelut kylällä ja siten saataisiin uusia asukkaitakin
- komeat tienvarsimainokset ja uusien tonttien viitoitukset
- Pojanluomalta oma nettisivu, tietoa tonteista, yrityksistä, yleensä kylästä
- omalla käytöksellä annetaan kuva, että kylämme on hyvä paikka, tuodaan esille positiivisia asioita

2. Pojanluomalaisten kehittämistoiveet

Keväällä vuonna 2000 jokaiseen savuun Pojanluomalla jaettiin kyselykaavake, jossa kysyttiin asukkaiden toiveita Pojanluoman kylän kehittämiseksi. Vastauksista saatiin pohjaa kylän kehittämissuunnitelmaa varten.

Listaa on päivitetty, eikä sieltä ole poistettu vanhoja toteutumattomia toiveita. Kyläseuran aktiivisten toimijoiden jokavuotisessa illanvietossa oli yhtenä keskustelunaiheena kehittämistoiveet. Tämän keskustelun pohjalta listaan on lisätty uusia toiveita.

2.1. Kylän palvelut

- julkisten liikenneyhteyksien parantaminen
- päiväkotia
- lehdenjako aamuisin
- kylälehti
- kylätori
- iltapäiväkerho
- vanhusten avohoito
- nuorisotilat
- kaupan palveluiden kehittäminen
- olemassaolevien palveluiden kehittäminen
- Seuralan toiminnan kehittäminen

Ehkä merkittävimäksi puutteeksi tällä hetkellä koetaan huonot julkiset liikenneyhteydet. Neuron koulussa toimii tällä hetkellä ryhmäperhepäivähoitopaikka, mikä olikin toiveena edellisessä suunnitelmassa.

2.2. Kunnallistekniset ja muut tekniset kehittämistoiveet

Kunnallistekniikka

- viemäröinti ainakin Luovantien ja Pojanluomantien varteen

Tieasiat

- kevyenliikenteenväylä Ilmajoelta Alaastatietä pitkin Seinäjoen suuntaan (pyöräilyreitti)
- Saveenkyläntien kunnostus
- yksityisteiden kunnostus

Pojanluomantie on perusparannettu välillä kantatie 19 – Metsä-Ketelän risteys. Tie valmistui syksyllä 2005. Lisäksi kevyenliikenteen väylä välille Mäkisentie - Kiviniementie on valmistunut vuonna 2002. Kylän merkittävimmät tiet on näin ollen saatu kuntoon, mutta pienemmät tiet ovat vielä osittain suhteellisen huonossa kunnossa.

Tonttiasiat

- kunnan hankkimat tonttimaat palstoitettava (noin 20 ha Pojanluoman ja uuden koulun välittömässä läheisyydessä), jotta tontit saadaan myyntiin
- markkinoitaville uusille tonttialueille esittelytaulut
 - kartat tonttialueista
 - yhteystiedot kuntaan henkilöistä, jotka esittelevät tontteja kunnassa ja kylässä

2.3. Harrastus-, liikunta ym. kehittämistoiveet

- iltatoimintaa nuorille ja lapsille
- uudet nuorisotilat
- nuorille harrastustoimintaa
- ohjattua toimintaa lapsille, esim. satujumppa, lastenpäivä
- jumppaa ja luentoja vanhuksille
- eläkeläistansseja
- ohjatut kädentaitojen piirit
- suunnistuskartat
- minigolfrata
- kuntosali
- matonpesupaikka ja painepesuri
- sauvakävely

2.4. Maisemanhoidolliset toimenpiteet

- uimapaikan kunnostaminen
- leikkikentän kunnostaminen
- leikkikenttä Seuralan yhteyteen

3. Pojanluoman kehittämishankkeet

Kylän hankekoulutuksessa, Pojanluoma-seuran johtokunnan ja jaostojen yhteispalaverissa, kyläsuunnittelukyselyn vastauksissa ja kylän raitilla keskusteltaessa oli aikaisemmin tullut selvästi esille seuraavat tärkeät kehittämistoiveet: kevyen liikenteen väylä uudelle koululle, ryhmäperhepäivähoitopaikka, Seuralan ympäristön rakentaminen, uimapaikan ja leikkikentän rakentaminen ja kyläkirjan kirjoittaminen valmiiksi.

Ilmajoen kunta kehitti Pojanluoman päivähoitoasiaa ja toteutti Neiron ryhmiksen. Myös kevyen liikenteen väylä Neiron koulun lähistölle toteutettiin.

Vuosien 2002 –2003 aikana kylällä toteutettiin merkittävä EU-hanke, jonka puitteissa rakennettiin Seuralan yhteyteen Pihatupa. Se suunniteltiin yleiseksi harrastus- ja kokoustilaksi. Lisäksi se toimii pitokokkien lisätyötilana ja orkesterien taukotilana. Siellä on säilytystilaa vuokra-astiastoille, Seuralan salin pöydille ja tuoleille, Pojanluoma-seuran omistamille urheiluvälineille, Ilmajoen kunnan omistaman urheilukentän hoitoon tarvittaville välineille jne.

Pihatuvasta tulikin heti kyläläisten tärkein kokoontumis- ja tapahtumapaikka. Samalla se toi uutta toimintaa kylälle, esim. 4H-kerho aloitti uudelleen toiminnan, Ilmajoki-opiston päiväpiiri on toiminut jonkin aikaa jne. Erilaista toimintaa tulee jatkossakin lisätä ja kehittää.

Samassa hankkeessa kunnostettiin Seuralan ympäristö, tehtiin lisää parkkipaikkaa, vaihdettiin pihaan maamassat ja siistittiin tonttia nurmikentällä ja istutuksilla. Seuralan ympäristön kehittäminen ja rakentaminen jatkuu edelleenkin tavoitteena saada kylätalosta ja sen ympäristöstä toimivampi, monipuolisempi ja houkuttelevampi tapahtuma- ja juhlapaikka. Lisäksi hankkeen yhteydessä kunnostettiin kylällä oleva tenniskenttä. Näin se saatiin kaikkien kyläläisten käyttöön.

Pojanluomalla on useana vuonna kerätty tietoja kyläkirjaa varten Ilmajoki - opiston kanssa yhteistyössä. Kirjan valmiiksi kirjoittaminen on edelleen kesken, mutta nyt kirja on hyvää vauhtia valmistumassa.

Toiveissa tällä hetkellä on lapsille ja nuorille leikkikentän kunnostaminen ja uimapaikan rakentaminen. Kylällä on omin varoin vuosia sitten rakennettu leikkikenttä, joka vaatisi kunnostusta ja kehittämistä. Uimapaikkana kylän lapsille on nyt hiekkamonttu. Montusta ruopattaisiin uimapaikka, rantaa kaunistettaisiin, rakennettaisiin pukukopit ja mahdollisesti kioski.

Pojanluoman vanhassa koulussa toimii Lahdesta siirtynyt kansainvälinen laulukoulu, jonka kanssa kyläseura pyrkii tekemään tiivistä yhteistyötä. Samalla mietitään näiden kahden kauniin rakennuskokonaisuuden koulun ja kylätalon, hyödyntämistä ja toiminnan kehittämistä esim. kulttuurin alalla.

Pojanluoman kehittämistoiveet painottuvat tällä hetkellä toiminnan saamiseen kyläläisille.

- harrastustoimintaa lapsille
- harrastustoimintaa nuorille (moottoriurheilurata, muu urheilu)
- toimintaa eläkeläisille (päiväpiiri)
- uimapaikan ja leikkikentän rakentaminen

Ehkä tärkein kylän kehittymiseen vaikuttava tekijä tuntuu tällä hetkellä olevan se, että kylällä sijaitsevat tontit tulisi saada palstoitukseen ja sitä kautta nopeasti myyntiin. Lisäksi kaivataan enemmän ja monipuolisempaa tonttivalikoimaa. Kylän kehittämistoiveet kohdistuvat voimakkaasti myös kunnallistekniikkaan ja ennen kaikkea viemäröinnin saamiseen lähes koko kylälle.